

Uitgangspunten privacywetgeving

Cameratoezicht in Nederland is, net als in de meeste landen om ons heen, primair gekaderd in privacywetgeving. De voornaamste vraag die uit juridisch oogpunt gesteld moeten worden, is dus de vraag of cameratoezicht in specifieke gevallen een inbreuk maakt op de privacy van burgers.

Het recht op privacy in algemene zin is vastgelegd in artikel 10, eerste lid, van de Grondwet. Op Europees niveau kennen we artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM) en artikel 17 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten (IVBPR).

Indien cameratoezicht een inbreuk op de privacy inhoudt, dient vervolgens de vraag te worden beantwoord of deze inbreuk al dan niet rechtmatig is. Daartoe dient de gebruikte vorm van cameratoezicht met name te worden getoetst aan de eisen die artikel 8 van het EVRM in dit verband stelt. Dit impliceert dat de uitoefening van cameratoezicht (indien zij een inbreuk op de privacy oplevert):

- bij de wet voorzien is;
- in het belang van een in artikel 8 EVRM genoemd doel is;
- én in een democratische samenleving nodig is.

Deze laatste eis is in de jurisprudentie over artikel 8 EVRM uitgewerkt in een aantal nadere voorwaarden:

- Dringende maatschappelijke behoefte
Vertaald naar de uitoefening van cameratoezicht dat een inbreuk op de privacy oplevert houdt de eerste voorwaarde in dat voor de uitoefening daarvan een dringende maatschappelijke behoefte (pressing social need) dient te bestaan.
- Eis van proportionaliteit
De tweede voorwaarde is dat de uitoefening van zo'n vorm van cameratoezicht evenredig moet zijn met het doel dat daarmee zou moeten worden bereikt (eis van proportionaliteit).
- Eis van subsidiariteit
De derde en laatste voorwaarde is dat het met de desbetreffende vorm van cameratoezicht beoogde doel niet op een andere, minder ingrijpende wijze kan worden bereikt (eis van subsidiariteit).

In artikel 8 EVRM staan meerdere doelen omschreven die een inbreuk op de privacy kunnen rechtvaardigen. Deze zijn:

- het belang van de nationale veiligheid;
- de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land;
- het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten;
- de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.